

Klimat- och näringslivsdepartementet
KN2025/01412

Yttrande över Energimarknadsinspektionens rapport Vätgas i systemet – en gasmarknad i omställning (Ei R2025:10)

Synpunkter

Helsingborgs stad välkomnar Energimarknadsinspektionens förslag om att samla regler för naturgas, biogas och vätgas i en tydlig och enhetlig gasmarknadslag. Detta är ett viktigt steg för att stärka marknadsförutsättningar och trygghet i omställningen till en fossilfri gasmarknad. Vi ser samtidigt behov av att kommunernas roller och förutsättningar tydliggörs, särskilt i frågor som rör kommunala gasföretag, samhällsplanering samt sociala konsekvenser av utfasningen av fossil naturgas.

Kommunala gasföretag

Energimarknadsinspektionen föreslår att bestämmelserna om kommunala naturgasföretag i nuvarande naturgaslag i huvudsak är oförändrad i den nya gasmarknadslagen, men med ett utvidgat tillämpningsområde som även omfattar vätgas. Staden ser positivt på att gällande undantag från lokaliseringsprincipen och självkostnadsprincipen bibehålls även i den nya lagstiftningen, då detta skapar stabila och förutsägbara villkor för kommunala bolag i en omställningsfas. Samtidigt vill vi understryka vikten av att regelverket är tillräckligt tydligt när det gäller kommunala gasföretags möjligheter och ansvar vid investeringar i ny infrastruktur för förnybar gas och vätgas. Staden efterfrågar ett förtydligande av hur staten ser på kommunala gasföretags långsiktiga roll i energiomställningen, särskilt i relation till riskfördelning, affärsmässighet och samhällsnytta.

Utfasning av fossil naturgas och kommunens roll

Rapporten innehåller förslag som syftar till att möjliggöra en successiv utfasning av fossil naturgas i linje med EU:s klimat- och energipolitiska mål. Vi delar inriktningen och har liknande mål i vår lokala Klimat- och energiplan men vill betona att utfasningen av naturgas kan få lokala konsekvenser om den inte kan ersättas fullt ut med biogas. Kommuner berörs inte enbart som energianvändare, utan även som samhällsplanerare och sociala aktörer. Vi anser därför att det är angeläget att kommunernas roll i utfasningen tydliggörs, inklusive hur ansvar och finansiering ska fördelas mellan stat, kommun och marknadsaktörer. Särskild hänsyn behöver tas till hushåll, verksamheter och lokala näringsidkare som påverkas av omställningen, samt till risken för ökade

kostnader och energifattigdom. Vi ser behov av statlig vägledning och, vid behov, ekonomiskt stöd för att säkerställa en socialt hållbar omställning.

Samhällsplanering, tillstånd och lokal samordning

Staden ser positivt på förslaget om ökad samordning mellan prövning enligt miljöbalken och prövning av nätkoncessioner för gas- och vätgasinfrastruktur. Vi tror att detta är åtgärder som kan bidra till mer effektiva och samordnade processer. Samtidigt vill vi framhålla vikten av att den kommunala planeringen, inklusive översikts- och detaljplanering, fortsättningsvis ges ett tydligt genomslag i tillståndprocesserna. Kommunerna behöver ges goda möjligheter till tidigt inflytande och samråd, särskilt i frågor som rör lokalisering av infrastruktur och markanvändning. Vidare anser staden att kommunerna bör involveras i arbetet med nätutvecklings- och nätavvecklingsplaner, då dessa planer kan få långtgående konsekvenser för lokal utveckling, näringsliv och bostadsförsörjning.

Sociala konsekvenser och konsumentskydd

Det är bra att rapporten uppmärksammar behovet av konsumentskydd och hänsyn till utsatta kunder i samband med omställningen av gasmarknaden. Staden vill särskilt lyfta att socialtjänsten redan i dag har en viktig roll vid avstängning av gas på grund av obetalda räkningar. Mot bakgrund av den föreslagna omställningen bedömer vi att kommunernas sociala verksamheter kan komma att belastas ytterligare. Det finns därför behov av tydlig information, samordning och vägledning från statliga myndigheter, samt en dialog om eventuell resursförstärkning.

Avslutande synpunkter

Sammanfattningsvis ser Helsingborgs stad positivt på Energimarknadsinspektionens rapport, men vill betona vikten av

- tydligare beskrivning av kommunernas roll och ansvar i gasmarknadens omställning
- långsiktigt stabila och förutsägbara villkor för kommunala gasföretag
- god samordning mellan statlig reglering och kommunal samhällsplanering
- särskild hänsyn till sociala konsekvenser och utsatta hushåll.

Kommunstyrelsen